

VOORWOORD

Het komende jaar loopt de dertigste jaargang van *De Uil van Minerva*. Het tijdschrift zag het licht in 1984. Raoul Bauer en Jacques De Visscher namen toen de hoofdredactie op zich. Roger Thibau, Fernand Vandamme, Roger Van den Brande, Ludo Dekkers, Rudolf Boehm, Raf Dekeyser, Louis Dupré, André Faché, Mia Gosselin, Jaap Kruithof, Erik Oger, Ad Peperzak, Rik Pinxten, Herman Roelants en Frans Vannieuwenhove werden aangetrokken om het tijdschrift te ondersteunen. In het eerste voorwoord formuleert het tijdschrift zijn taak als volgt: “De uil van Minerva ziet veel leed en vraagt zich tijdens zijn vlucht af waarom zoveel pijn en onbehagen, kwaad en onheil geschiedt. Als historicus stelt hij zich de vraag hoe al die negativiteitservaringen tot stand zijn gekomen; als wijsgeer stelt hij de waarom-vragen, de vragen naar de zin, naar de waarheid. Als historicus en wijsgeer moet hij de wereld interpreteren om hem te begrijpen, en het is vanuit dit begrip dat er een zinnige verandering van de wereld kan ontstaan. Daarom is de uil van Minerva bezorgd.”

De Uil van Minerva zag voor zichzelf een maatschappelijke taak weggelegd. Vandaag is via onze vernieuwde website het hele *Uil*-archief digitaal beschikbaar in het *Open Journal System*. Bij het doornemen van de nummers valt het op dat alle artikels in het Nederlands verschenen. Allicht was dit geen keuze maar een evidentie en een hele rij Vlaamse en Nederlandse academici leverden bijdragen. Artikels kenden soms geen voetnotenapparaat. Indien dat wel het geval was, was de lijst beperkt en elke voetnoot kort. Een artikel stond min of meer op zichzelf.

In de periode 2007-2009 kreeg *De Uil van Minerva* het even moeilijk. In die periode verscheen slechts één volume. Dit verklaart waarom de *Uil* weliswaar reeds 32 jaar bestaat maar pas 2017 zijn dertigste volume telt. In 2010 werd de redactie grondig vernieuwd en verjongd. De *Uil* nam een nieuwe vlucht, maar het academische landschap was veranderd. Engels is de *lingua franca* geworden. Een mechanisch meetsysteem, de welbekende bibliometrie, en een ermee verbonden eenzijdige internationalisering of globalisering, deed zijn intrede. Auteurs sturen artikels in met een karrenvracht aan voetnoten. Voor jonge academici wordt het hoe langer hoe minder interessant om in de *Uil* te publiceren. Wanneer ze de kosten-batenanalyse in functie van hun loopbaan opmaken, leveren ze hun goederen beter af bij een andere producent. Academici hebben de handen vol met steeds nieuwe projecten en de administratie van dien. Jonge onderzoekers en universiteitsprofessoren blijven in de *Uil* publiceren. Het valt echter op hoe vandaag meer en meer lectoren van hogescholen de vlucht van de Uil stuwten. In *De Standaard* van 1 december diagnosticeren historici Gita Deneckere, Bruno De

Wever en Antoon Vrints dat het loslaten van de moedertaal een situatie creëert waarbij academici de voeling met de samenleving verliezen. Het tijdschrift verloor eveneens wat voeling met historici. De huidige bijdragen zijn, in tegenstelling tot het verleden, overwegend wijsgerig. Ook het aantal bijdragen van Nederlandse auteurs nam gestaag af.

Toch geeft de *Uil* haar oorspronkelijk doel niet prijs. Het tijdschrift kent een groeiend aantal abonnees. Het krijgt opnieuw een structurele ondersteuning van de Universitaire Stichting. In de voorbije vijf jaar publiceerden we vijf themanummers die geflankeerd werden met een studiedag. Ook voor de komende jaren liggen dergelijke plannen in het verschiet. Vorig jaar trokken we twee Zuid-Afrikaanse collega's aan. We plannen de publicatie van een Afrikaanstalige tekst. We onderzoeken ook hoe we in onze recensierubriek aandacht kunnen geven aan Afrikaanstalige publicaties. We gaan door met teksten in vertaling aan te bieden. We blijven zoeken naar artikels die doelbewust de filosofie of de geschiedenis verbinden aan maatschappelijke vraagstukken.

We zijn dan ook verheugd dat we in dit nummer een Nederlandstalig artikel van een masterstudente kunnen publiceren. Vanuit Gadamer neemt zij een glashelder standpunt in met betrekking tot de casus van een politieke vluchteling. Een tweede artikel onderzoekt hoe we, door middel van de filosofie, de radicalisering van jongeren kunnen begrijpen. Het derde artikel zoekt de rust op van een fenomenologische beleving van de wereld en de dingen rondom ons. Die link met maatschappelijk brandende thema's betekent niet dat een gedegen inhoud aan belang inboet. De *Uil* wil ook het volgende uit het eerste voorwoord in stand houden: "Dit tijdschrift wordt geen vakblad waarin het technische aspect van de benadering van een problematiek zou primeren; ook geen populair blad waarin omwille van de vulgarisatie, om het even wat gesimplificeerd wordt. *De Uil van Minerva* wil begrijpen en probeert iets te vatten en in herinnering te houden. Dit in het volle besef van het verband dat bestaat tussen verleden en heden én met het inzicht dat het licht dat men kan werpen op de toekomst helderder schijnt naargelang de deur van het verleden meer geopend wordt."

Verleden en heden? In welke mate is de verengelsing van de academische wereld geen factor in de huidige uitholling van onze democratie? Toen Nederlandse filosofen, zoals Spinoza, Meyer, Koerbagh en anderen, ten tijde van de radicale Nederlandse Verlichting, de keus maakten om in het Nederlands maatschappelijke problemen aan te kaarten, dan was dit met de bedoeling om het volk te bereiken. Wanneer de taal verandert, verandert de wereld. In welke mate maakt de huidige academische filosofie zichzelf niet irrelevant? Wanneer ze zich laat inschrijven in een economisch globaal verhaal, delft ze haar eigen graf. Geldt deze kritiek ook voor de humane wetenschappen? Lees Martha Nussbaums *Niet voor de winst*

(2011) erop na.

Tegenwind schept ook mogelijkheden – mogelijkheden tot kritiek en verzet! De keuze voor een oorspronkelijk doel staat niet gelijk met conservatisme. Met onze vernieuwde website wordt de toegankelijkheid van de *Uil* vergroot. Met het volgende volume zoeken we om opnieuw meer aansluiting te vinden met Nederlandse collega's. Berber Bevernage, werkzaam aan de vakgroep geschiedenis (UGent), neemt zich voor om namens de *Uil*, de band met historici te versterken. In welke mate moeten we de redactieraad diversifiëren? We zijn er ons tegelijkertijd van bewust dat de *Uil* geen meester is over het wereldgebeuren. We verwijzen opnieuw naar het eerste voorwoord: "Het beschouwen in de theorie is geen esthetisch schouwen waarin men zich veilig en onbetrokken op afstand houdt. Neen, zo'n beschouwen veronderstelt reële participatie". De *Uil* weet wat hem te doen staat. Vanuit een historisch en een filosofisch bewustzijn de goegemeente, ook deze in de academische wereld, een geweten schoppen. Misschien vervelt de *Uil* hiermee tot een horzel, maar ook deze kent een rijke geschiedenis en een vlucht.

Henk VANDAELE (in opdracht van de redactie)